І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 144. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 7-го СЕРПНЯ (AUGUST) 1965 No. 144. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 6 серпня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

В ЛИПНІ Ц. Р. ЧИСЛО ЗАТРУДНЕНИХ ДІЙШЛО ДО РЕКОРДОВОГО ЧИСЛА 74,900,000, а число безробітних також дуже зменшилося в порівнянні з червнем, бо виносило тільки 3,600,000, а в червні — 4,300,000. Відрадним явищем є і те, що в липні молодих осіб у віці до 20-ох років збільшилося аж на 1,600,000, на 500,000 більше, як звичайно буває в тому місяці, коли молодь виходить на ринок праці і коли учні та студенти шукають праці під час шкільних вакацій. Звичайно число безробітних зменшилося в липні на 550,000, а цього року це зменшення становить аж 700,000. Уряд старався за допомогою різних засобів збільшити число затруднених.

З БІЛОГО ДОМУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН НЕ БУДЕ КОНФЕРУВАТИ З КОНҐРЕСМЕНОМ ФОРДОМ, провідником республіканської меншости в Палаті Репрезентантів, який мав надужити довір'я Президента та виявити те, що було предметом конференції Джансона з конґресовими провідниками. Конґресмен Джералд Р. Форд заявив 5-го серпня, що він проситиме про прийняття в Президента, щоб вияснити, що він не виявив жадних вісток, які подавав Президент, але секретар Білого Дому Білл Д. Моєрс сказав, що Президент не думає продовжувати дискусію на цю тему, і тому не буде конферувати з Фордом.

СЕНАТОР РОБЕРТ КЕННЕДІ ДОМАГАЄТЬСЯ ПОВАЖНОГО ЗБІЛЬШЕННЯ СТАРЕЧИХ ПЕНСІЙ. Він запросив до себе представників Конґресу Старших Громадян із Ню Йорку і сказав, що найближчим поліпшенням соціяльного забезпечення буде поважне збільшення старечих пенсій, яке мусить бути фінансоване з загальних податків, а не зі збільшених ставок до соціяльного забезпечення. Сенатор Роберт Ф. Кеннеді заповів, що боротьба за повну реорганізацію соціяльного забезпечення буде важка й довга і вона потриває цілі десять років. В професійних колах говорять, що треба б збільшити старечі пенсії на повні 100 відсотків.

ФЕДЕРАЛЬНА КОМІСІЯ В СПРАВАХ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРҐІЇ ВСТАНОВЛЮЄ ЦІНИ НА НАТУРАЛЬНИЙ ГАЗ. Це рішення може спричинити подешевшання газу. Воно відноситься покищо до т. зв. Перміянського району продукції природнього газу, але воно є взором для цін також з інших районів. Згідно з рішенням Комісії ціна за 1,000 кубічних стіп газу має становити 16.5 цента. Це відноситься до газу з Тексасу, а газ із Ню Мексіка має коштувати 15.5 цента, бо в тому стейті є нижчі податки від газу. Продуценти газу протестують проти цього рішення Комісії і вони будуть вносити апеляцію проти нього.

КОНҐРЕСОВА КОНФЕРЕНЦІЯ СХВАЛИЛА $115 МІЛЬЙОНІВ НА КОРПУС МИРУ і погодилася з тим, щоб директор цього Корпусу Сарджент Шрайвер одночасно займав і становище голови урядової аґенції, яка займається поборюванням вбогости. Сенат домагався, щоб Шрайвер займав тільки якесь одне становище. Рішення Конференції мають ще затвердити обидві Палати, поки новий закон зможе підписати Президент. В новому році Корпус Миру має мати 15,100 добровольців. Тепер число добровольців виносить 13,000. Конференція призначила $500,000 на досліди, які може переводити Корпус Миру.

У СВІТІ

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД ПІД ПРОВОДОМ ПРЕМ'ЄРА ГЕОРГІЯ АТАНАСІЯДІСА-НОВАСА, що був призначений королем Константином на місце 77-літнього Георгія Папандреу, подався до димісії, не одержавши заяви довір'я від парляменту. Король димісію прийняв і доручив Атанасіядісові-Новасові тимчасово керувати далі працею уряду, аж до часу призначення нового прем'єра. Водночас із цим король відбув півторагодинну конференцію з Папандреу, під час якої Папандреу вимагав, щоб його призначити знову на становище прем'єра, а коли це неможливо, то розписати нові вибори до 45 днів, згідно з постановами конституції. Король Константин обіцяв дати відповідь на вимоги Папандреу після консультації з Атанасіядісом-Новасом і провідниками інших політичних партій.

АМЕРИКАНСЬКЕ ЛЕТУНСТВО продовжувало в четвер 5-го серпня ц. р. свої бомбардувальні налети на мілітарні бази в Північному В'єтнамі та становища В'єтконгу — комуністичних партизанів в Південному В'єтнамі. Переводжувано далі ці налети, не зважаючи на те, що комуністичні партизани знищили обстрілом з міномет̣ів яких 40 процентів запасів газоліни на військових складах поблизу летунської бази ЗДА в Дананґ. З'єднання морської піхоти ЗДА перевели також винищування околиць Дананґу з комуністичних партизанів.

УСІ УЧАСНИКИ ЖЕНЕВСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ, включно із совєтськими делеґатами погодилися — під час нарад цієї конференції в четвер 5 серпня — на тому, що вони визнають конечність дальших заходів в намаганнях до встановлення повного нуклеарного роззброєння, першим кроком до чого було відзначуване усіма з признанням підписання московського договору про заборону атомових спроб, яке відбулося два роки тому. Не зважаючи на цю однозгідність, женевська конференція не добилася ніяких успіхів в розмовах про дальші заходи в цьому напрямку.

В БОЯХ З КОМУНІСТИЧНИМИ ПАРТИЗАНАМИ в Південному В'єтнамі згинуло, згідно з останнім повідомленням Пентаґону, в часі від 1 січня 1961 року по 5 серпня 1965 року, 560 американських вояків й офіцерів. Поранених було в тому часі 2 892. Пропало без вісти 40 військовиків, 17 перебуває в комуністичному полоні.

ПРЕМ'ЄР ПІВДЕННОЇ АФРИКИ НЕДРІК Ф. ВЕРВОРД започаткував у четвер 5 серпня введення в дію першого нуклеарного реактора на території цієї африканської держави, що й досі перебуває під виключним керівництвом білих. Відбулася урочистість відкриття цього реактора в дослідній стації поблизу Преторії, побудованій південноафриканською радою атомової енерґії.

УРЯД ПОРТУҐАЛІЇ, що його очолює, як президент, диктатор Салязар, сповістив про вироблений ним плян об'єднання всіх портуґаломовних країн в одну портуґальську спільноту народів. В склад цього об'єднання мали б входити Портуґалія, Бразилія, Портуґальська Африка й інші країни. Міністер закордонних справ Портуґалії Альберто Франко Ноґейра відбув в цій справі уже розмови з репрезентантами бразилійського уряду.

Охорона виборчих прав стає законом

Вашингтон. — 6-го серпня охорона виборчих прав неґритянського населення стала законом, бо того дня президент Джансон відновив старий звичай та поїхав до Капітолю, де під час драматичної церемонії мав підписати законопроєкт про те, що відтепер закон охоронятиме права неґритянських виборців, які без обмежень зможуть під час виборів користати з конституційних прав та голосувати згідно із своєю волею. Востаннє президент Гувер підписував нові закони в будинку Конґресу. Пізніші президенти робили це в Білому Домі впродовж 32-ох років. 6-го серпня Президент і всі члени його кабінету мають удатися до бюра спікера Палати Репрезентантів, де мали бути і всі конґресові провідники обидвох партій, звідтам всі вони перейдуть до Ротонди, де Президент має виголосити свою заяву з приводу підписання нового закону, який є другим важливим кроком до того, щоб всі громадяни, без огляду на расу, могли користати з конституційних прав. Першим кроком в цьому напрямку було підписання закону в 1964-ім році про те, щоб неґритянське населення без обмежень могло користати з усіх публічних місць, ресторанів спортових площ, відпочинкових та інших публічних влаштувань. Підписання нового закону відбудеться в „Президентській кімнаті", що є троти палати Сенату. В цій кімнаті, що є найкращою в Сенаті, підписували президенти нові закони, починаючи від Абрагама Лінкольна аж до Герберта Гувера. Президент Ф. Д. Рузвелт почав підписувати нові закони в Білому Домі. 104 роки тому президент Лінкольн підписав був у Президентській Кімнаті на Капітолю закон, який касував невільництво неґрів, що спричинило Громадянську війну. Під час підписування нового закону мали бути представники обидвох частин уряду, законодатної і виконної та представники тих, які боролись за охорону виборчих прав — це значить провідники неґритянського населення: д-р Мартин Лютер Кінґ, Джеймс Фармер, виконний директор Конґресу Расової Рівности і Джон Луїс, президент Студентського Координаційного Комітету. Всі урядові аґенції зараз після підписання закону, мають почати акцію, щоб той закон був здійснюваний. Мають скасувати так звані екзамени грамотности при реєстрації неґритянських виборців в південних стейтах і мають визначити федеральних урядовців, які будуть в деяких районах реєструвати виборців, охороняючи їх проти несправедливости місцевих урядовців, які не допускали до того, щоб неґри були зареєстровані як виборці.

Фортас заперечує зв'язки з комуністами в 30-их роках

Вашингтон. — Сенатська Правнича Комісія веде переслухання в справі затвердження номінації Ейба Фортаса, якого президент Джансон найменував на суддю Найвищого Суду ЗДА після того, як суддя того ж Суду Артур Дж. Ґолдберґ став амбасадором до Об'єднаних Націй. Фортас заявив, що він не знав про ті моральні оскарження, які закинено помічникові Президента Волтерові В. Дженкінсонові, коли просив журналістів, щоб не повідомляли про цю історію. Фортас також заперечив оскарження в тому, що він в тридцятих роках був у близьких взаєминах із комуністами, які тоді працювали в урядових аґенціях. Голова Правничої Комісії, сенатор Джеймс О. Істленд, заявив, що Комісія голосуватиме в справі затвердження номінації Фортаса аж у вівторок 10-го серпня. Тільки сенатор - республіканець із Делавару Фжан Дж. Вілліємс є проти затвердження номінації Фортаса, всі інші 13 присутніх сенаторів прихильно наставлені до нього.

● **Найстарший син покійного Адлея Стівенсона,** — Адлей Стівенсон третій, повідомив, що всі приватні папери його батька будуть передані Принстонському університетові, і ніхто не матиме до них доступу, поки визначений родиною біограф їх не впорядкує. Досі ще не є вибраний біограф, бо 73-річний поет Арчібалд Мек Ліш відмовився взяти цю працю, маючи вже інше зобов'язання.

Українська Громада в Рокфорді, Ілліной діждалася свого Відділу УНСоюзу

М. Ткачук

Джерзі Сиіті, Н. Дж. — З Головної Канцелярії УНСоюзу повідомляють, що в Рокфорді, іллинойського стейту, утворився новий Відділ Українського Народного Союзу, завдяки стараням організатора шикаґівської округи, відомого союзового й громадського діяча та сеніора союзових організаторів, Миколи Ткачука. Відділ відбув 31-го липня ц. р. свої перші основуючі збори в приявності 27 осіб. Збори відкрив п. Ткачук. Місцевий парох о. Є. Писар провів молитву за успіх нової організації. Предсідником зборів обрано Володимира Тила, на секретаря покликано Миколу Чуйка. Основою зборів була доповідь М. Ткачука про довгу і славну історію найстаршої української організації у вільному світі, Український Народний Союз, який, за словами доповідача, десятки років оправдано називають Батьком-Союзом. М. Ткачук вказав також на значення Відділу для місцевої громади й висловив надію, що всі українські громади, які лежать на території ЗДА і Канади, скоро дочекаються свого Відділу УНСоюзу. Збори схвалили назвати своє товариство актуальною назвою „Згода", а УНСоюз надав йому число 250. До першої управи Товариства обрано відомих місцевих громадян: Володимир Тил — голова, Степан Сорока, — містоголова, Микола Чуйко — секретар, Петро Некрасевич, — касир, Лев Міллер — голова Контрольної Комісії та Михайло Михайлевич й Микола Ракуць, члени тієї Комісії. Новообрану Управу та Контрольну Комісію заприсягнув, згідно з постановою статуту УНСоюзу, о. Є. Писар, а збори доручили їм швидко виготовити плян праці на цей рік, зокрема ж плян живої акції для згуртування в рядах новоствореного Відділу УНСоюзу усіх місцевих громадян. М. Ткачук обіцяв постійно опікуватися Відділом та допомогти довести його до повного розквіту, а зокрема до того, щоб він стався організацією усіх місцевих українців. Він відмітив, що на 72-ому році існування УНСоюзу найвищий час, щоб всі українські громади в Америці здобулися на власний союзовий відділ й включилися в дальшу розбудову української громади у вільному світі.

ҐАНСЬКІ ПОСЕРЕДНИКИ ДЛЯ ЗАМИРЕННЯ У В'ЄТНАМІ ВЕЗУТЬ ВІСТКУ ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА

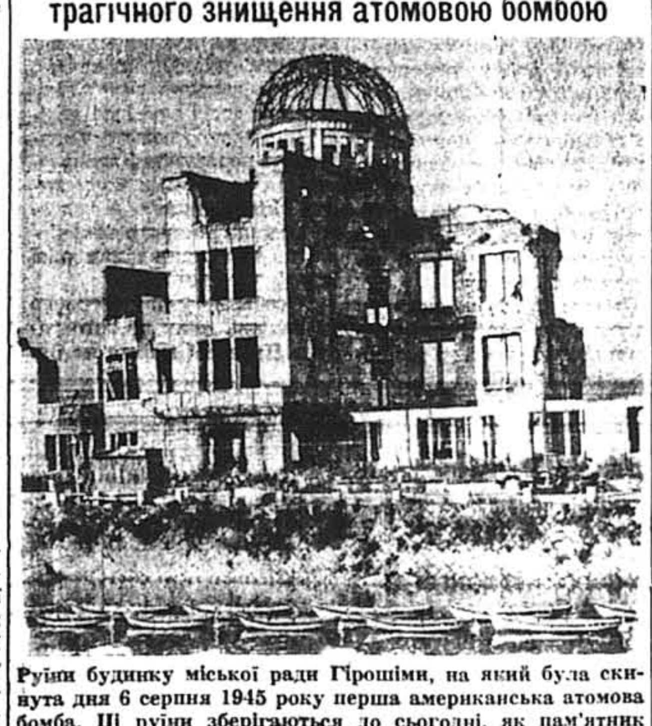
Акра, Гана. — Ґанський міністер закордонних справ Алекс Кваісон Сакі, що є теперішнім президентом Ґенеральної Асамблеї Об'єднаних Націй, відлетів з Гани до Вашинґтону, везучи зі собою спеціяльну вістку від президента Гани Кваме Нкрумаха для президента Дансона в справі В'єтнаму. Високий ґанський післанець відлетів до Вашинґтону після того, як до Гани вернулася спеціяльна ґанська місія до Північного В'єтнаму, яку очолював спеціяльний амбасадор Квесі Армаг та яка мала за завдання розвідати, чи північно - в'єтнамський комуністичний уряд був би готовий переговорювати в справі замирення у В'єтнамі. В цій хвилині ще невідомо, коли Кваісон Сакі прилетить до Вашинґтону, як також невідомо, яку вістку він везе. Амбасадор Армаг, повернувшись з північнов'єтнамської столиці Ганой, відмовився дати будь-які вияснення чи скласти заяву. Все ж таки в міжнародних дипломатичних колах уважають, що „двері для переговорів не є закриті". Також речник державного департаменту у Вашинґтоні заявив, що там не мають жадного уявлення, яку вістку везе президентові Джансонові ґанський післанець і виявляють мало оптимізму щодо можливостей переговорів, хоч уряд ЗДА завжди був до них готовий і цю готовість потвердив також президент Джансон у своєму останньому зверненні до народу в справі В'єтнаму.

Тим часом, у самому В'єтнамі війна в джунґлях продовжується і посилюється. Комуністи обстріляли з гармат склади і запаси американської газоліни у безпосередньому віддаленні від американської летунської бази в Дананґ, знищивши майже 40 відсотків цих складів. Американське військове командування твердить, що цей напад і ця шкода в нічому не припинить і не сповільнить американських бомбових налетів на скупчення комуністичних партизанів у Південному В'єтнамі та на військові об'єкти в Північному В'єтнамі. Ці налети продовжувалися й безпосередньо після комуністичної атаки, внаслідок яких комуністи поносять великі втрати в людях і воєнному матеріялі.

Корейські комуністи плянують відновлення партизанської війни за прикладом В'єтконґу

Сеул. — Кім Гіунґ Вук, керівник південнокорейської розвідчої аґенції, подав до відома, що очолювана ним установа має дані про те, що північнокорейські комуністи готуються до відновлення партизанської війни на терені Південної Кореї. Мала б бути ведена ця війна тепер за прикладом В'єтконґу, значить, із використанням „досвіду", засобів і методів боротьби південнов'єтнамських комуністичних партизанів. Склав цю заяву Кім Гіунґ Вук, колишній генерал південнокорейської армії, на пресовій конференції в Сеулі в четвер 5 серпня. Водночас із цим генерал Кім поінформував, що північнокорейські комуністи збільшили кількість своїх аґентів, висилаНих із зброєю на територію Південої Кореї з дорученням вбивати керівників уряду Південної Кореї, нищити мілітарні інсталяції і вести шпиґунську та підривну діяльність. Протягом перших семи місяців 1965 року арештовано в Південній Кореї 73 комуністичних аґентів, багато з-поміж яких були переодягненими по-цивільному вояками північнокорейської армії, що їх вишколено для ведення шпиґунської і підривної роботи, як також для виконування саботажів у Південній Кореї.

В Гірошімі відзначено 20-і роковини трагічного знищення атомовою бомбою

Руїни будинку міської ради Гірошіми, на який була скинута дня 6 серпня 1945 року перша американська атомова бомба. Ці руїни зберігаються до сьогодні, як пам'ятник атомового катаклізму, що його зазнала Гірошіма.

Гірошіма. Японія. — В п'ятницю 6 серпня ц. р, тут відбулося жалобне відзначення трагічної в історії цього міста події — знищення його атомовою бомбою в сьомому році, другої світової війни. Була скинена ця бомба американськими летунами дня 6 серпня 1945 року о год. 8:15 ранку і наслідком її розриву було майже повне знищення міста і смерть яких 100 до 200 тисяч людей. Скинення цієї бомби і після неї другої на місто Наґасакі причинилося видатно до закінчення другої світової війни і разом з цим до зменшення людських жертв внаслідок евентуальних дальших воєнних дій. Відзначено в Гірошімі ці трагічні для Японії роковини багатолюдними зібраннями й походами на пошану жертв цієї страхітливої експльозії і проголошенням щорічної мирної декларації посадника Гірошіми із закликом до всіх народів світу працювати для того, щоб ніколи вже не було нової Гірошіми в майбутній історії людства. Проголосив цю мирну декларацію посадник міста Гірошіма Шінзо Гамаі.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНСЬКА „ОБНОВА" ВІЗЬМЕ УЧАСТЬ В ПЛЕНАРНІЙ АСАМБЛЕЇ „ПАКС РОМАНА"

Люксембурґ. В пленарній асамблеї сеньйорів Міжнародного Католицького Руху для інтелектуальних і культурних справ, що відбудеться тут в днях 4 до 10 вересня ц. р., візьме участь також українська католицька студентська й сеньйорська організація „Обнова". На засіданні головної управи цього Українського Католицького Академічного Об'єднання, що відбулося у Філядельфії під проводом голови „Обнови" ред. Романа Данилевича, вирішено делеґувати до участи в цій асамблеї когось із членів у Західній Европі. Головною темою доповідей і дискусій на цій асамблеї буде „Модерна людина і щастя".

ВИКЛАДИ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ Й МОВИ В ПЕНСИЛВЕНІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Філядельфія. — Канцелярія Коледжу загальних студій Пенсилвенійського Університету повідомила, що ті слухачі, які вперше впишуватимуться на виклади історії української літератури, що вже 7-ий рік відбуваються в цьому Університеті, мусять мати дозвіл управи своїх коледжів і зголосити цей дозвіл в Канцелярії Університету до 16 серпня ц. р. включно. Аплікації на одержання дозволу видає Канцелярія Університету. Студентки й студенти, які в цьому академічному році продовжуватимуть свої студії історії української літератури 20-го сторіччя, такого дозволу не потребують.

В АЛТУНА, ПА. ПОМЕР о. ВАСИЛЬ МАКСИМЕЦЬ

Алтуна, Па. — Дня 23 липня ц. р. тут помер на 73-тому році життя заслужений український католицький священик о. Василь Максимець. Народжений 1892 року у Щуровичах, повіт Радехів у Зах. Україні, о. В. Максимець брав участь в українських визвольних змаганнях і потім душпастирював у різних селах: Стремільчу, Куропатниках, Новошині та Підгородці По приїзді до ЗДА 1949 р. був капеляном Сестер Василіянок на Факс Чейсі у Філядельфії, Па., від лютого до вересня 1950 р. був у Малій Семінарії в Стемфорді, Конн., потім сотрудником у Ганновер- Нантикок, Па. Від 20 березня 1952 р. до дня своєї смерти сповняв обов'язки душпастиря в парохії Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Алтуна, Па. Похорон відбувся в понеділок, 26 липня ц. р., при участі Митрополита Кир Амврозія Сенишина.

НОВА ПОВІСТЬ ЗОСИМА ДОНЧУКА „ЯСНОВИДЕЦЬ ГЕРІ"

Філядельфія. — Відомий український еміґраційний письменник, що живе в цьому місті, Зосим Дончук видав тут своїм накладом нову сатиричну повість із життя української еміґрації в Північній Америці п. н. „Ясновидець Ґері". Ця повість є третьою частиною трилоґії „Гнат Кіндратович" і „Море по коліна". Зосим Дончук є крім того автором романів „Прірва", „Перша Любов" і „Будинок 1313" та збірок оповідань „Чорні дні" і „Через річку". Книжка вийшла з обкладинкою роботи мистця Василя Дорошенка.

На нашій, не своїй землі...

ТАМАРА ВОЖАКІВСЬКА В ХОРЕОГРАФІЧНІЙ ГРУПІ ХОЗЕ ЛИМОНА

Ню Йорк. — Тамара Вожаківська одержала ґрадуаційний диплом і з ним набула права професійної сценічної танцюристки. І вже на вступі у мистецьку кар'єру її запросив один з найкращих американських хореографів Хозе Лимон стати постійним членом його славетної групи. Саме тепер в Коннектикат Коледжі Ню Лондон, йде підготова до наступного сезону та до Американського Танкового Фестивалю, в якому Тамара бере участь.

Це 18-ий з черги Американський Танковий Фестиваль,який розпочався 24-го липня і триватиме до 15-го серпня. Група Хозе Лимон виступає 14-го серпня о 8:30 вечора в Коннектикат Коледжі з багатою програмою. В жовтні ц. р. Група Лимона розпочне свій сезон у Стейтовому Театрі Лінкольн Центрі, Ню Йорк. Після того відбуватиме турне по Америці та інших країнах світу.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ПРИСВОЮЮТЬ КОШИЦЯ

Київські письменники П. Воронько, Т. Мосенко, Д. Павличко, О. Ющенко, С. Воскрекасенко, П. Загребельський, Р. Братусь, Л. Смілянський, І. Драч, очевидно, за „порадою" вищих партійних чинників, пишуть 4 липня у „Культурі й Житті" листа про те, що „настав час сказати правду про нашого земляка... створити книгу про Олександра Кошиця"...

Одного з найталановитіших українських мистців — диригента, композитора й етнографа Олександра Кошиця, який перший на чолі Української Державної Капелі, виїхавши на еміґрацію, познайомив закордонних слухачів з українським хоровим співом, перший виніс українське вокально-хорове мистецтво на світову арену, хочуть тепер присвоїти до совєтського мистецтва.

УКРАЇНСЬКИЙ КОРОВАЙ

Редактор часопису „Рабочая Газета" (число з 7 липня) у своїй передовиці пише образно: „український коровай стає все більше та більше ваговитий—на понад тисячу тонн щорічно росте добове випікання хліба в Україні".

„Але, — каже він, — важливі не тільки розміри цього величезного короваю, а й те, як його випекли, який він на смак... Тим часом у Вовчанському, Балаклійському районах місцеві механізовані пекарні печуть несмачний хліб, лише двох-трьох назв. На мучних складах панує ручна праця. Верхнянський, Сватівський та Слов'янський млини дають пріле темне борошно, з різними домішками.

ЖЕЖЕЛЕВСЬКИЙ ҐРАНІТ — ДО МОСКВИ

Жежелевський ґраніт славиться на всю Україну. З нього зробили пам'ятник Тарасові Шевченкові у Москві.

Тепер жежелівські каменярі виконали чергове замовлення: дали московським скульпторам 20 кубометрів ґранітних бльоків та полірованих плит, призначених для пам'ятника захисникам Брестської фортеці. (З „Молоді України" 7 липня).

„ЗВЕЛИЧУВАТИ І НИЩИТИ"...

Критик С. Тельнюк у статті „Сучасний різновид „штуки для штуки" (журнал „Вітчизна" ч. 1, 1965) ставить такі вимоги перед поетами: „ ... поезія повинна боротися, воювати, звеличувати чи нищити, а не лише „відображувати".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Передчасні ревеляції

З кінцем листопада цього року сповниться два роки від тієї „чорної п'ятниці", коли куля з рушниці комуністичного маньяка перервала нитку життя наймолодшого віком і одного з найбільш надійних президентів Америки, Джана Фіцджералда Кеннеді. Америка, як і багато інших країн, вшановують світлу пам'ять цього вибранця народу й лідера тим, що ставлять йому пам'ятники, називають його іменем вулиці, шляхи, летовища й навіть міста, а до цього долучується тепер справжня повінь всіляких публікацій. Деякі з цих публікацій, що появилися останнім часом, зустрілися з поважним і — думаємо — справедливим докором збоку деяких високопоставлених заінтересованих осіб, як також і збоку преси.

Справа в тому, що хоч з дня смерти президента Кеннеді не минуло ще й двох років і хоч багато дечого з його політики та його рішень має практичну вартість і значення в сучасній державній політиці, мемуаристи й біографи наввипередки намагаються сказати „містові і світові" все, що вони бачили й почули, бувши довіреними покійного Президента. Опінія президента Кеннеді про поодиноких членів його уряду, які й сьогодні займають ті самі пости, як — наприклад — державний секретар Дін Раск, опінія, рішення та поведінка президента Кеннеді під час відомого висаду в Свинячій затоці на Кубі та багато всіляких інших справ, які й сьогодні становлять частину американської державної політики, є темою книжок дорадників чи довірених президента Кеннеді.

Державний секретар Дін Раск, відповідаючи — радше посередньо — під час одної із своїх пресових конференцій на запит у справі поданої в одній з таких публікацій опінії президента Кеннеді про нього та про очолюваний ним Державний Департамент, заявив коротко, що він ніколи не зловжив би довір'ям Президента, що він не думає при своєму відході від служби брати зі собою будь-яких документів і що й свої евентуальні спогади він передав би до державного архіву, якби в них були виявлені якісь державні таємниці.

Голос у справі цих публікацій забрав у редакційному коментарі „Ню Йорк Таймс" з 5-го серпня ц. р., висловлюючи думку, до якої не можна не присднатись: публіковані тепер ревеляції інтимних приятелів чи дорадників покійного президента Кеннеді не мусять мати історичну вартість, і добре, що вони тепер появляються, бо багато дечого можна в них спростувати і вияснити — події ще в свіжій пам'яті й ще живуть інтимні приятелі та дорадники Президента, які про ці справи поінформовані. Також добре, щоб нарід знав факти і всю правду, але недобре, якщо державні таємниці виявляться передчасно, бо їх виявляється не тільки своєму народові, але й його ворогам.

Ліпше пізно, як ніколи

Ще в своєму дружньому посланії землякам в Україні і не в Україні Шевченко засуджував тих землячків, що все знання про себе — свій народ черпали з чужої науки: „Нехай скаже німець, ми не знаєм . . ."

Шевченкові слова можна сьогодні з усією справедливістю віднести й до тих численних людей українського походження, синів і дочок українського народу, що, внаслідок умов, в яких вони жили чи просто збаламучені не хочуть називати себе українцями.

У полоні призвичаєння чи просто незнання або збаламучення перебуває також частина українських іміґрантів з Лемківщини, які ще й досі називають себе тільки „лемками", відсепаровуються від українців і всього українського, зараховують себе до „істинно русских людей". Зорганізовані у ЗДА в своїй окремій організації „Лемко-Союз", вони видають свою газету „Карпатска Русь".

Провідники цієї організації й редактори названої газети цілими десятиріччями свого перебування у ЗДА чи в Канаді завзято обстоюють свою „русскість", свою окремішність від українців і українського народу.

Останнім часом, користаючи з факту, що Україна перебуває під фактичною владою Москви і що велика кількість лемків живе примусово в межах комуністичної Польщі, провідники цієї частини лемків надумали добитися з допомогою урядових чинників тих держав „самовизначення" лемків і відокремлення їх від зненавиджених ними українців. З такими місіями почали виїжджати то у Варшаву, то в Москву, то до московських ставленців у Києві лемкосоюзні діячі, редактори та інші. На своїх авдієнціях у режимних чинників просили вони для нібито авдієнціях у режимних чинників просили вони для нібито репрезентованих ними лемків прав окремої національности, шкіл з лемківською мовою і газет та книжок, друкованих „лемківським русским языком". Всі вони зазнали повного фіяска в своїх заходах, бо і в Москві й у Варшаві їм відповіли, що ніякого окремого „лемківського народу" немає, що лемки є українцями і не мають чого відокремлюватися мовно і культурно від українського народу. Зазнавши такої невдачі, більшість із поквапних на вирішення справи їхнього „самовизначення" „німцем", тобто Москвою чи Варшавою, лемкосоюзних діячів не зробили із свого „дипломатичного досвіду" ніяких висновків і грузнуть далі в перестарілих поняттях і визначеннях.

Спромігся на визнання правди і зроблення висновків з одержаної від московських і польських „німців" лекції один тільки головний секретар гол. правління Лемко-Союзу Иосиф Фрицький. Поїхавши в 1962 році в СССР і в Польщу, щоб добитися там дозволу на творення окремих лемківських організацій в Українській ССР і в Польщі і на видавання для них окремих „русских лемківських газет", він „довідався" там, що лемки — це українці, що „користуються вони тими самими правами, що й усі інші українці", що вони не є ніякі „русскі" і тому всякі заходи Лемко-Союзу щодо їх відокремлення від українського народу даремні й непотрібні. Почувши таке від самого „німця", И. Фрицький визнав свою помилку і по двох роках надрукував у „Карпатскій Русі" статтю п. н. „Любов і згода — то сила народа", із закликом до американських лемків, щоб вони зрозуміли, що Русь й русини — це вже старі назви, що тепер треба вживати назв Україна й українці, бож „сам народ на цій землі прийняв назву Україна, і було б для нас некультурно, а то й смішно, якби ми говорили, що України нема".

Прозріння И. Фрицького — це своєрідний знак часу для процесів, що відбуваються серед широких мас української іміґрації із Лемківщини і Закарпаття. Треба сподіватися, що ці процеси доведуть до усунення штучно творених бар'єрів між синами одного й того самого, великого українського народу.

Мих. Калимний

ПАРАГВАЙ СЬОГОДНІ

Куритиба. Пускаючись у далеку дорогу, Сантіяґо Асведо найменше думав про небезпеку. Про себе він навіть сміявся, коли московський представник у Празі докладно з'ясовував йому поразки комуністів у Бразилії, Чіле, Еквадорі, Перу, Домініканській республіці. Нічого подібного у нього не станеться, він діятиме, як Юлій Цезар: „прийшов, побачив, переміг".

Молодий чоловік самовдоволено дотикається пальцями тонких чорних вусиків. Хіба він не знає Парагваю?

Де ще в Латинській Америці, а то й в усьому світі є більш вульканічна країна? Де, як не там, революції вважається за звичайне, нормальне явище? І де ще є такі злидні, така сваволя й корупція державної адміністрації, постійний брак грошей, брак шкіл, лікарень, мало не суцільна неписьменність? А безголов'я на всіх щаблях органів влади, хаос серед війська, поліції, безкарне ґрабування озброєними ватагами селянських господарств?

Відомий парагвайський комуніст, Сантіяґо Коронель Асведо, роками вишколювався в Чехо-Словаччині, потім на Кубі. Добре вивчивши справу повстань, диверсій, саботажів, підривної пропаґанди, він вибирається в похід до Парагваю, щоб захопити там всю повноту влади. Хоч і кружними шляхами, але цілком безпечно й вигідно дістається до тієї країни. „Естафетним порядком" його переправляли з місця на місце, поповнюючи його загін новими, вишколеними в різних країнах бойовиками з автоматичною зброєю, транспортовими засобами, грошима, харчами... Комуністичне підпілля діяло бездоганно.

І ось Асведо, разом зі своїми молодцями, ніби гнаний попутнім вітром, вдерся до Парагваю. Рівний, неозорий степ. В першому маленькому селищі прибулі з різних країн комуністичні зірвиголови проголошують скинення „фашистської тиранії" і встановлення „народно-соціялістичного" режиму. Добирають собі знаною „добровільно - примусовою" методою молодих людей і рушають далі. Їх марш відбувається під червоними прапорами, з емблемами зірок, серпів і молотів, в супроводі безперервних пісень, вигуків і промов про „всенародне щастя", про „комуністичний рай".

Далеко рівниною загналися червоні бойовики, ніде не зустрічаючи спротиву. Аж ось проти них уряд вислав не дуже то чисельний відділ війська й поліції. Стався перший бій, в якому комуністичний загін розторощено впень, а його провідник, Асведо, наклав головою, так і не довідавшись, чому його спіткала поразка. Здається, ніхто з насланих комуністичних бойовиків не видістався з Параґваю — одні з них полягли в бою, інші потрапили до полону.

Світова преса на початку липня лише короткими вістками відгукнулась на цю подію, не надаючи їй особливого значення. Та ось у тій же справі недавно Бразилію відвідав міністер закордонних справ Парагваю Равль Сапена Пастор. І вся Бразилія тепер заговорила про „чудо в Параґваї". Чому так?

Виявляється, що в повному розгромі комуністичного загону найвидатнішу ролю відіграло сільське населення. Це воно пропустило вглиб степів горлорізів і, при наближенні військово-поліційного відділу, з усіх боків їх оточило, замкнувши всі шляхи до відступу. В той же час завербовані комуністами „партизани" повернули свою зброю проти прибулих з-за кордону бойовиків.

Але це „чудо" не прийшло само собою, не сталося раптово.

Десять років тому до влади в Параґваї прийшов генерал Альфредо Строеснер. Величезною більшістю голосів він виграв вибори і до сьогодні залишається президентом республіки.

Всупереч закоріненим в Латинській Америці „традиціям" — надмірному галасові, гучній пропаґанді та фантастичним обіцянкам, Строеснер почав своє урядування тихо, спокійно, але твердо та рішуче. Так він діє й тепер: ніколи не малює перед населенням золотих грушок на вербі, не приваблює його розбудовою автоіндустрії, велетенських електрівень, парагвайською атомовою бомбою.

Альфредо Строеснер насамперед взявся впорядкувати державну адміністрацію. Кількість державних службовців він намагається звести до мінімуму, залишаючи на посадах найбільш працездатних і, не в'яжучи себе з впливами тих чи інших осіб. Зредуковано також військо й поліцію. Звільненим урядовцям, по виплаченні „ліквідаційних", дораджено прикласти свої сили й здібності в приватних фірмах, підприємствах, сільськогосподарських організаціях. Пішли на „заслужений відпочинок" рівні генерали й полковники, яких у парагвайському війську ніколи не бракувало, попали під заборону „приватні армії" та „приватні поліції", які лише формально підлягали урядові в Асунсіоні, а фактично завжди були вогнищами протиурядових революцій.

Ясна річ, Строеснер відразу нажив собі численних ворогів і, здавалося, його ось-ось скинуть з президентства. Та в своїх заходах він сперся на парагвайське селянство. Уперше в історії тієї країни уряд, через спеціяльні господарсько - торговельні організації, увійшов в порозуміння з рільниками. На догідних умовах їм надано нові чи законно закріплено за ними старі земельні наділи, відпущено кредити, у взаємному порозумінні визначено, що та скільки вони мають сіяти і садити. А головно уряд ґарантував закупівлю по належних цінах усієї їхньої продукції.

Особливу увагу звернено на шляхи, яких до того часу в Парагваї майже не було. Це дозволило автотранспортові забирати із сільських місцевостей збіжжя і переганяти на далекі відстані худобу.

Парагвай не має великої кількости міського населення, тобто сталих масових споживачів рільничої продукції, і тому остання переважно йде на експорт. Експортується пшеницю, велику й малу худобу та м'ясо. В 1954 році експорт становив $33 000 000, у 1964 — $49 900 000, а цього року він побільшиться на 50%. Зовнішня торгівля принесла країні прибутків на $14 200 000.

В країні провадиться на широку скалю будівництво народних шкіл та шпиталів. Поступово розвивається й індустрія, переважно для задоволення найперших потреб населення. Будують також незеликі електрівні.

Стабілізація економічного й фінансового становища країни додатньо впливає на затримання цін. Так, кошти життя в 1964 році піднеслися всього на 1.4% проти 1963 року. Ціна американського доляра не змінюється вже кілька років. І так, місцева валюта ґварані, що колись стояла на одному із найнижчих у світі місць, тепер підноситься у своїй вартості. Сьогодні, наприклад у Бразилії, за одне ґварані платять 13-15 круйзерів.

Параґвайському урядові вдалося піднести життьовий рівень населення, і вже у 1964-му році матеріяльне забезпечення його в середньому зросло від 5 до 10%. Це є небувалим явищем для всіх країн Латинської Америки.

Ось у цьому й полягає парагвайське „чудо", що про нього тепер так широко розписується бразилійська преса. Міністер закордонних справ Парагваю, Равль Сапена Пастор, відвідуючи Бразилію, сказав, що тут, у місті Сан Павльо, міститься головна комуністична централя „для парагвайських справ". Друге подібне кубло, теж „спеціяльно для Парагваю", комуністи звили собі в уругвайській столиці Монтевідео. Але комуністи, всі на купу, з Москвою включно, перерахувалися: нарід Парагваю дав їм добре по голові.

Равль Пастор слушно заначає, що те, чого домігся Парагвай, може осягнути кожна країна Латинської Америки. Так само він має повну рацію, твердячи: „Там, де уряд належно дбає за добробут населення, туди двері для комуністів зачинені".

КОЗИ І КОРОВИ В . . . ПАРКУ

Був колись у Буську на Львівщині міський парк. Парк, як парк . . . А тепер? Пенсіонер А. Рум'янцов розповідає в червневому „Перці": дитячий майданчик зруйнований, гойдалки розвалюються; ніби вітром здуло лави з мальовничих доріжок; розбирають навіть паркан, що відділяє парк від пасовиська.

Тепер, — пише пенсіонер, — не мешканці міста вдихають пахощі квітів, а кози та корови безцеремонно заходять до парку культури, щоб культурно пожувати травичку.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЧИ СПРАВДІ „МАЛОЗНАЧНІ КНИГИ"?

П. Ярослав Ґерус у статті „Дещо про реґіональні збірники" („Свобода", ч. 135) бачить самі тіні в наших реґіональних збірниках, що їх назвав „малозначними книгами", „коштовними, але обмеженої вартости" . . .

Правда, в Америці видання книжки в малому накладі коштує дорого, але . . . скільки наші люди витрачають на алькоголь, тютюн, „парті", ювілеї, весілля та бенкети? На одному ювілеї видали 250 долярів на самі троянди для прикраси залі! А балеві сукні по 300 долярів, а поїздки до Европи? То чому скупитись на книжку про нашу батьківщину?

Автор вважає, що коли вже хтось колись написав про дану місцевість, то не треба про неї більше писати! Але кому доступні тепер книжки, видані 100, 80, 50 чи 30 років тому?

Мені невідомо, чи Шан. Автор бодай переглянув усі реґіональні збірники, присвячені Буковині, Волині, Львову, Перемишлеві, Тернополю, чи знає про приготування наукових видань, присвячених Стрийщині, Станиславівщині, щоб назвати їх „нашвидкуруч зібраними інформаціями нашвидкуруч зібраних видавців пропам'ятних книг"?

Поява кожного реґіонального збірника викликала жвавий відгомін серед читачів. І коли виходить книжка про „Діброву", відпочинкову оселю, яка знаходить вдячність читачів, то що ж говорити про наші місцевості й землі, що мають за собою довгу й славну історію? У нас досі занедбаною була ділянка життєписів наших визначних людей, а реґіональні збірники мають можливість заповнити цю прогалину.

Думка Автора про видання „Матеріялів до історії Західньої України" заходом НТШ, коштом реґіональних комітетів — назагал здорова, але вона стосується тільки тих місцевостей і земель, що їх досі не охоплено діяльністю реґіональних комітетів. Але й тоді краще видавати окремі книжки, хоч би й невеликі, щоб усі земляки могли їх набути, а не видавати великі книги про різні місцевості, що не всіх в однаковій мірі цікавлять.

Шан. Автор радить замість реґіональних збірників установлювати стипендії чи фундації, допомоги для залишенців. Але це — зовсім інша ділянка! Наша політична еміґрація повинна передати грядучим поколінням правдиву картину про нашу батьківщину, вужчу й ширшу.

Один наш священик розповідав молоді про Україну. Після того підійшов до нього один наш студент, подякував за правдиву й захоплюючу картину невідомої йому країни батьків і заявив, що його батько оповідав йому тільки про те, що він „служив у пана, спав у стайні, і . . . крав збіжжя з панського шпихліру".

Добре зредаґовані, під науковою опікою НТШ, помистецькому видані наші реґіональні збірники мають головну ціль — дати правдиву картину нашої вужчої батьківщини, як частини загальної батьківщини - України, представити велику працю й боротьбу наших предків, їх вклад у загальноукраїнську історію, культуру, економіку, — щоб старші пригадали собі наше славне минуле, а для молодших поколінь були „свшанзіллям", ясним дороговказом в їх праці для рідного народу. Таким чином ми усунемо почуття меншовартости серед багатьох наших людей, що веде до відходу від українства.

І. Дурбак

Трой, Н. И.

УСС'И НА ЗАКАРПАТТІ

У „Свободі" ч. 136 п. Августин Штефан в своєму описі „Закарпаття 1914 р." подав воєнну ситуацію того року, згадав про всякі війська, слушно підкреслив мадярський терор і двічі чи тричі згадав про „пристойну" поведінку московських військ (тих самих, що в Галичині поводилися, як гунни!), але лише кількома словами сказав про таке військо, як Українські Січові Стрільці, що 5 вересня 1914 р. прибули на Закарпаття . . .

Історія каже: „На Закарпатті вперше стрінулися УСС'и з низами українського народу, із селянами і міщанами, як рідне військо . . Тут пізнали УСС'и одного ворога українського народу (мадяра), що століттями гнобив закарпатців і вважав їх темним гірським племенем".

Стрілецтво зразу ж заприязнилось із своїми братами і ввесь свій вільний час присвячувало освідомній національній праці серед населення. У церквах залунали співи стрілецьких хорів на хвалу Божу, а на вулицях гомоніла стрілецька пісня, духова зброя УСС-ів.

На цю освідомну діяльність звернула увагу мадярська влада, і жандармерія зробила донос на УСС'ів до Будапешту. Внаслідок того видано суворі накази в цілі спинення української пропаґанди, але дарма — УСС'и робили своє.

В р. 1921 оповідав підписаному парох і декан о. Коссей в Мукачеві: „Рендешні (справжні) українці були УСС'и, бо вони дуже примірно ходили на Службі Божі і прекрасно, по-концертовому співали в церкві . . ."

Кореспондент „Вісника Союзу Визволення України" в 1915 р. писав про діяльність УСС'ів: „В скорому часі молодь Чінадієва та інших місцевостей так зукраїнізувалась, що, здавалося, це село десь у Галичині, свідоме і патріотичне".

Отож, перше пробудження Закарпаття — це заслуга УСС'ів.

Нор. Рибак
кол. УСС

З НАШИХ БУДНІВ

З НЕВОЛІ – ПАРК ВОЛІ

Трохи мене схвилювала надрукована недавно в „Свободі" стаття про нове призначення — „Острова Сліз" — Елліс Айленду, що то його, за спеціяльним декретом пана Президента, перетворять на національний заповідник — „Стейтовий Парк Волі". Поміж 16-ма мільйонами іміґрантів, що перекотились через той острівчик, був і нижче підписаний раб Божий, дармащо прізвище моє не фіґурує в списку визначних американців, які там колись, сказавши по-львівському, кіблювали. Куди мені рівнятися до таких проміненттів, як голова Кравецької Юнії, Дейвід Дубінскі, чи колишній суддя Найвищого Суду, Фелікс Франкфуртер!

А може не згадують мого прізвища ще з того приводу, що я на цім „Острові Сліз" довго не попасав — усього тиждень, та й не дуже наплакався, просто — не було коли. З рукою на серці можу тепер сказати: ні, не чую за те жалю до наших іміґраційних властей! Якщо вже мав би на щось нарікати, то хіба на грудну недугу, яка мене туди затаскала . . .

Але й на власну хворобу не можу так дуже жалітись . . . Добра хвороба не є зла" . . . — любив, бувало, казати мій покійний друг і земляк, Іван Шкварко. Вона теж може стати чоловікові в пригоді, так, як деколи мене рятувала, витягала з біди, оця моя недугонька . . . За першого нашестя совєтів, дякуючи їй, мене не взяли служити в „доблесную червону армію" („не годен по болєзні"). За німців я ходив собі по Львові, як пан цісар і не мав страху, що мене хапнуть на роботу — був „арбайтсунфеіґ". А в таборовій республіці, в Берхтесґадені, дякуючи вірній подрузі - хворобі, що подалася за мною на скитальщину, я діставав той самий харчовий прилділ, що й кормлячі матері, значить, додаткову порцію масла і молока. Так що гріхом було б сказати на неї погане слово.

Аж тут, на цій вільній землі, всі хворобові блага раптом обірвались, і хлопа посадили в „чистилищі", щоб змив із себе еміґрантсько - скитальську нечистоту. Велл . . . Великої кривди я там не зазнав, навпаки, зразу зроблено мені пропозицію скористати з кошерної кухні, але я відмовився від такого вирізнення . . . Правда, вечорами, коли Метрополіс потойбіч океану горіла-мерехтіла мільйонами вогнів, трохи маркітно було дивитись крізь решітку на омріяну Статую Свободи . . . Тоді пригадувався сумний жарт, що його належно всі знають: „Чому Статую Свободи збудовано на воді? — Бо на землі свободи немає".

В усякому разі — щаслива та країна, де перетворюють кримінали на музеї, а острови сліз — на парки - заповідники. Кажуть, старі будинки-бучегарні на острівчику розвалять, а на їх місці засіють травичку, посадять дерева, квіти. Думаю, що трава і всяка деревина ростимуть буйно, бо земля була скроплювана перед тим (гляди назва острова). Не завадило б засадити шматок острова плакучими вербами — на добру чи лиху згадку . . . Так чи так, на святочне відкриття нового „Парку Волі" плянує вибратися в першій шихті відвідувачів і першою „ферою", — звичайно, якщо в той день не буде корабельного страйку.

І К Е Р

ЙОСИП СІРИЙ

ЧАРІВНИЦЯ

НОВЕЛЯ

(6)

— Чого ж мовчиш? — знов звернувся до неї панич. — Скажи, хто тебе бив і за що? Я зараз звернуся до поліції, і напасників заарештують.

В товпі зробився рух. Юстина й Оришка пробували були тікати, але їх перейняли хлопці.

— Я з млина, того, що при озері, — схлипуючи, говорила Лана. — Я зовуся Лана . . . тобто Світлана . . . Ми маємо город, з того й живемо, бо . . млин старий . . . не меле . .

— Добре, — сказав панич, — тепер запишемо прізвища тих, що тебе били, а решту полагодимо потім.

— Не треба, пане . . паничу . . . Не треба . . Я не хочу, щоб із-за мене карано людей . . .

— Це добре з твого боку, що даруєш їм, але для порядку треба винних покарати.

— Не треба! Прошу вас, дуже прошу! . . — Лана знов почала плакати.

— Ну, гаразд! Щастя ваше, — звернувся до натовпу панич.

— Бачите, яку милу й добру дівчину ви побили, — сказав пан-отець. — Ви її побили, а вона вам простила.

— Сором! — почулись парубочі голоси.

— Біда з бабами, — пробурмотів дід Микита і чимшвидше подався додому.

Люди почали розходитись, картаючи Юстину та Оришку за бешкет, що вчинили перед церквою.

— Прошу вас, — звернувся пан-отець до панича й Світлани, — зайдіть на хвилину до мене, нап'ємося чаю, а дівчина причепуриться, та й може підвезете її, бож то вам по дорозі.

В парафії пані-матка допомогла Лані умитись і уложити коси. Напилися чаю з пиріжками, що їх уміла пречудово випікати пані-матка.

— Посуха, біда заглядає у вічі, люди стали дразливі, а от у мельників городи в доброму стані, бо мають близько воду . . . — почав виправдувати своїх парафіян пан-отець.

— Нічого, отче, добре, що осоромились жінки, це буде для них наука, тепер будуть сидіти тихо. Лише шкода, що потурбували дівчину. Але до весілля все загоїться . . . — пожартував панич. — Правда, Лано?

Лана усміхнулась.

— А тепер дозвольте, панотче, і ви, пані-матко, подякувати вам за чай та пиріжки, бо кому в дорогу, то вже час їхати, — промовив панич і, звертаючись до Лани додав: — Збирайся, дівчино, підвезу тебе.

— Дякую вам, пане . . . паничу, я й сама можу дійти . . . От тут на гору вийду, вже й наш ліс видно . . . Влітку до нас трудно доїхати: вода, болота, лише вузенька доріжка провадить до млина . . .

— Гаразд, покажеш мені тую вузеньку доріжку, може, дасть Бог, не втопимося в болоті . . .

Попрощалися. Обминули парафію і порожніми вулицями виїхали в поле. Полуденне сонце припікало добре, але польовий вітерець злагіднював спеку.

Коні-півараби легко ступали стрункими ногами, пофоркуючи й побрязкуючи упряжжю.

— То ти, дівчино, живеш з матір'ю біля старого млина? — спитав панич Лану, що сиділа побіч з ним у кабріолеті.

— Так, ми там живемо.

— Що ж ти робиш?

— Маємо городи . . . Помагаю мамі. Ловимо рибу. Зимою мама трохи шиє. Помагає людям зіллям. А я часом ворожу . . .

— Ворожиш?

— Так, часом . . . Хочете, то й вам поворожу . . . За це й називають нас відьмами. А чи ж я подібна до відьми?

— Не знаю, Лано, не знаю, — посміхнувся панич — я ще ніколи відьми не бачив.

— Селяни гніваються, що їхні городи посохли, а у нас зеленіють . . . Таж мама і я маємо дуже багато клопоту з тими городами . . . ми покопали рівчаки і тими рівчаками забезпечуємо водою рослини . . .

— У вас близько вода, а в селі озера немає.

— То за це треба мене бити?

— Хто ж таке каже? Дуже зле, що вони так зробили . . . Але ж то одиниці — громада була тим обурена.

— Паничу, коло того корчика треба звернути вправо — попередила Лана. — Дивіться, там вузька дорога, треба важати, щоб не вскочити в болото.

— Гаразд! — панич дещо стримав коней і обережно звернув на бічну дорогу, яка вузькою смужкою бігла посеред багон.

Виминувши багна, виїхали на горбок, з якого видно було млин і пасмо лісу. Проїхавши ще з пару гонів, побачили стріху хати.

(Далі буде)

Відзначення Тижня Поневолених Націй на оселі ім. Ольжича в Лігайтоні, Па.

18 липня, на запрошення Ділового Комітету Тижня Поневолених Націй, під головством п. інж. Осипа Клисяка прибули до оселі ім. Ольжича понад 1,200 осіб для відзначення Тижня Поневолених Націй. Люди прибули з віддалених околиць Пенсильванії, Ню Йорку та Ню Джерзі. Було 20 священиків з Нордгемптонського деканату під проводом декана о. шам. С. Тиханського, та Шамокінського деканату під проводом декана о. Юрія Дубицького. Прибули також православні отці під проводом о. митрата Данилевського з Аллентавну, та о. протоєрея Андрея Дворакївського з Норгемптону.

Маніфестація почалася Службами Божими в наміренні українського народу. О год. 11-ій перед полуднем для православних відправив о. протоєрей А. Дворакївський, а о год. 12-ій для католиків — о. Тома Бариляк з Аллентавну.

Коло 3-ої год. посадники міст зі своїми дружинами та заступниками міських управ п'ятьох міст: Аллентавну Бетлегему, Нортгемптону, Істону й Лігайтону.

З ініціятиви п. інж. О. Клисяка створено Почесну Президію, яку очолив о. шамбелян С. Тиханський, — головний предсідник СУК Провидіння.

В Почесній Президії зайняли місця духовенство, посадники міст та представники політичних та церковно-релігійних Організацій включно з Діловим Комітетом, який очолив інж. О. Клисяк. Політичні організації та їх клітини були заступлені окремими представниками. Прибули представники старої генерації, між якими був конгресмен до стейтової леґіслятури в Гаррисбурґу, адвокат Ярослав Ковалишин з Нордгемптону, та конгресменка українського роду пані Дженет Рібман з Істону та багато інших.

Маніфестацію почали о год. 4-ій по полудні американським гимном, що його відіграла на фортепіяні п-ні Евгенія Вольц з Нюарку. Програмою свята проводив заступник голови Ділового Комітету п. Іван Зазворський, який представив по українськи й англійськи гостей та виконавців програми.

Першу доповідь виголосив голова Комітету інж. О. Клисяк, яку кількакратно переривано гучними оплесками. Цю доповідь надруковано по англійськи та роздано всім американським гостям і журналістам.

Другу доповідь виголосив тут народжений адвокат міський радний Петро Рибак по англійськи. Прелеґенти проаналізували нищівну ролю світового комунізму та московського імперіялізму в нищенні культурних надбань бувших демократичних республік. Вони говорили про московський терор, народовбивство, ліквідацію українського духовенства та нищення українських церков, заборону виконання релігійних практик. 47-літнє панування московської тиранії, — це довгий ланцюг брехні, жорстоких мордів, голоду та політичного ошуства. Пан Клисяк висловив надію, що всі народи, а в тому і поневолені, у спільній боротьбі під проводом волелюбної Америки здобудуть волю і незалежність.

Промовляли і відчитували проклямації конгресменка Дженет Рібман, мейор Нордгемптону Джан Думер, О. Доннев, радний Бетлегему, Вілліям Етлесбург — радний з повіту Лігай, який подав вірну характеристику розкладової ролі комунізму. Вище згадані посадники п'яти міст і конгресмени та їх заступники, відчитуючи на трибуні проклямації „Тижня Поневолених Націй", по черзі передавали їх голові Комітету інж. О. Клисякові. Мейор Джан Думер з Нордгемптону попросив журналістичного фотографа, щоб зробив групову знимку передачі проклямацій голові О. Клисякові. Це фото поміщено 10 липня в Аллентавському щоденнику „Ді Морнінґ Колл". Присутні подивляли, як вже багато американців є добре зорієнтовані в справі поневолення Москвою українського народу.

Тут народжений українець адвокат Ярослав Ковалишин, стейтовий конгресмен, прочитав проклямацію з Лігайтону і заявив, що збудування пам'ятника Тарасові Шевченкові у Вашингтоні та величава маніфестація тут на Оселі є доказом символу волі і духа незламности українського народу, який боровся і бореться за свою державну незалежність. Пан Зазворський відчитав привіти від конгресменів Руней, Флада та інших, які оправдували свою відсутність.

У мистецькій частині виступив квартет Бандуристів під проводом проф. Романа Левицького, який по мистецьки виконав кілька продукцій. Хор „Прометей" не прибув з причини хвороби диригента маестра І. Задорожного. Виступ Бандуристів публіка прийняла з ентузіязмом, і бандуристи збирали рясні оплески. Пані Ольга Цегельська з Бетлегему продеклямувала по мистецьки поему „Кавказ" Т. Шевченка, збираючи бурю оплесків. Пані Гавдяк з Нюарку при супроводі фортепіяну пані Вольц відспівала 3 пісні. Вона полонила своїм милозвучним голосом серця присутніх, за що нагороджено її рясними оплесками.

Секретар Комітету інж. Василь Камінський відчитав резолюції, які присутні прийняли через аклямацію. Закінчено цю небувалу імпрезу могутнім „Ще не вмерла Україна".

Після закінчення офіційної програми Комітет та управа Оселі попросили всю президію та деяких гостей на спільну вечерю, під час якої пан д-р Ценко від імені Централі УККА ґратулював організаторам за дбайливу підготовку і успішне переведення цієї маніфестації. Відтак о. шамб. С. Тиханський, а за ним мейори міст, священики і представники заступлених Організацій складали голові Комітету інж. О. Клисякові свої ґратуляції. Дякували також тутешньому уродженцеві голові відділу УККА п-ві Іванові Зазворському, який проводив програмою.

П. К.

ШИКАГО, ІЛЛ.

ВІДЗНАЧЕННЯ ТИЖНЯ ПОНЕВОЛЕНИХ НАЦІЙ

Чоло походу української групи

Субота, 17-го липня була днем великої маніфестації з приводу Тижня Поневолених Народів. Від шостих років цю маніфестацію спонзорує Управа міста Шикага під проводом посадника Річарда Дейлі при допомозі спорідненого Комітету різних національних груп, що репрезентують поневолені комунізмом народи Европи й Азії.

Цього року маніфестація мала дещо інший характер як в попередніх роках, бо збори в Ґрент Парку над озером Мишиґен попередив величавий похід головною магістралею міста вулицею Стейт до Ґрент Парку. В поході взяли участь представники міста, духовенства, Комітету Тижня Поневолених Народів та 20 національних груп із своїми національними прапорами, оркестрами та символічно удекорованими возами.

Українська група була одною з найкраще зорганізованих і найчисленнішою, понад 1 500 учасників. Із старших звертала увагу поважна група українських ветеранів. Із молодечих організацій — найбільшою групою була сумівська з Осередків СУМА: ім. Павлушкова із своєю духовою оркестрою, ім. полк. Богуна (Серед. Південь), та ім. Крут (Далекий Південь), а далі маршували члени ОДУМУ та Пласту. А потім ішла численна група членів різних організацій шикаґівської громади.

Окремо на відкритих автах їхали в українських національних строях членкині Відділів „Союзу Українок" під проводом голови Окр. Ради п-і Л. Шандри. Два великі, гарно удекоровані вози, один із символічним „Дзвоном Свободи", другий, що представляв Українську Церкву, закриту безбожним комунізмом, з українськими дівчатами в національних строях, були найкращим оформленням цієї маніфестації.

Маніфестаційні збори відбулися в Ґрент Парку, де зібралися всі учасники походу біля трибуни, на якій примістилися представники міста, духовенства та Комітету Тижня Поневолених Націй. Між ними ми бачили і українського єпископа Шикаґівської Єпархії Кир Ярослава Ґабра, пароха церкви св. Миколая монс. П. Леськова та представника української Православної Церкви — от. мітр. Федора Білецького, пароха церкви св. Володимира, білоруського та литовського єпископів, представників Українського Комітету ТПН в особах п-і У. Целевич і п. Т. Шпікули та інших. Зборам проводив український адвокат Михайло Гінко.

Після відчитання проклямацій Президента ЗДА, губернатора Стейту Іллиной та посадника Шикаґо, головну промову виголосив д-р Едвард О'Коннор з Вашинґтону, а від імені поневолених народів проф. П. Леінс — голова Злученого Комітету Балтійських Американців.

Після відчитаня й прийняття резолюцій — о. О. Миронович, представник Білоруської Православної Церкви відмовив на закінчення молитву, а духова орестра Осередку СУМА ім. Павлушкова, під проводом п. М. Голіяна, відіграла гимн Поневолених Народів та пісню „Боже, благослови Америку".

Слід зазначити, що українською групою у марші проводив проф. А. Антонович як голова Порядкової Комісії Українського Комітету ТПН при активній співучасті впорядчиків з ветеранських та молодечих організацій. У маніфестаційному поході і зборах взяло участь понад — 10 000 осіб.

Протягом тижня відбулися в деяких підміських місцевостях, як Еванстон і інші маніфестаційні збори американців, присвячені питанню поневолених народів.

Н. Н.

● **На англійській монеті в пошану Вінстона Черчилла** на одному боці буде портрет королеви, а на другому Черчилла. Це буде перший такий випадок в історії Англії, щоб на монеті був портрет підданого, і не монарха. Монета ця — це „кравн" (корона), яка має 5 шилінґів, коло 70 центів американських.

ЗМІНА Є!..

(Замість малого фейлетону)

Між нами, Дорогі Читачі й Читачки, кажучи, я дуже за зміни. Перед останніми виборами, наприклад, я перед автоматом на кока-колу, з „кводром" у руці, знайомих американців напаставав:

— Do you think it is time for change in Washington?

— Yes, sir! — збуджено гукали ґолдвотерівці.

— So, give me change for a quarter!..

Так і тепер було з тими змінами у „Свободі". Мої зацікавлення цим разом ішли по моїй приватній неортодоксальній лінії. Мені байдуже було звуження задрукованих колонок (ця справа мене цікавила не більше, як свого часу російського царя цікавило поширення віддалі між рейками російської залізниці...). Мені було „вуршт" усяке „достосування до стандартного формату американської преси" тощо.

Мене пекло питання: чи й наскільки будуть якісь зміни в поставі друкарського чортика „Свободи"? Бо дотепер ми один від одного таки чимало натерпілися. Я, бачте, людина м'якого серця — навіть чортика не можу бити, якщо він свій рідний чортик — а бити треба було, він бо мене й героїв моїх писань бив...

„Со страхом Божим і со вірою" у леліяну зміну відкривав я перше, післяреорганізаційне число „Свободи". Відкрив, пробіг очима заголовки - підписи статтей і — раптом із моїх витренуваних на спортовій трибуні грудей прорвалося навсегрудне:

— Є-е-е!!!..

— Цить, божевільний! — кинулася до мене жінка. — Поперше, ти не на футбольних змаганнях, а, подруге, дочка саме заснула...

Але мене годі було втолочити: я щохвилини вигукував своє тріюмфальне „є"...

— Що в тебе там, чи з тобою нарешті „є"? — спитала дружина.

— Зміна друкарського чортика!

— Яка зміна? Якого чорта?..

— Чи бачиш це число „Свободи", з 27-го липня? — запитав я.

— Бачу. І що далі?..

— Це тобі перше число зміненої „Свободи". Чи бачиш у ній статтю: „Обережно при зміні варти", в рубриці „Рідна Школа", сторінка 6?

— Бачу...

— Чи бачиш під цією статтею підпис автора?

— Ні, не бачу...

— Бо я теж ні! — на цей раз пригноблено вистогнав я. — І в цьому... вся зміна для мене... Коли свого часу друкувався мій „Лист до мами" — друкарський чортик „Свободи" перекрутив підпис „О. Гайський" на „О. Гаєвський". Коли минулого року друкувалася моя стаття: „Свої діти, моя чужії" — друкарський чортик „Свободи" якимсь побитом пришив мені підпис „співавтора" (І. Білинського, якого я... навіть не знаю). А тепер під моєю статтею: „Обережно при зміні варти" — взагалі ніякого підпису нема. Хіба це не зміна? Хіба не поступ?..

—

В закінчення цього замість-фейлетону я прошу Редактора „Свободи" взяти мій скромний, величиною достосований до розміру колонок „Свободи" підпис і покласти його під мою статтю: „Обережно при зміні варти". Підпис звучить:

О. Гайський

● **Число відвідувачів Світової Виставки в Ню Йорку** починає збільшуватися і 3-го серпня ц. р. становило 181,088, що було найбільшим числом робітного дня. Досі цього року найбільше осіб в одному дні на Виставці було 22-го квітня — 174,585. Але рекордово високе число відвідувачів в неділю було 30-го травня цього року — 265,568. Тоді були три вільні дні у зв'язку з Днем Поляглих.

ПАРИЖ, ФРАНЦІЯ

КОНЦЕРТ МОЛОДИХ ТАЛАНТІВ

В днях 3 - 4 липня відбувся в Парижі З'їзд Европейських ОУЖ і 20-річний Ювілей С.У Франції. З цієї нагоди відбувся Концерт молодих талантів. Коли ми в суботу 3-го липня прибули з нашими гістьми-делеґатками до тієї залі Плєєль-Дебюсі, в якій щораз частіше лунає українська пісня, — заля була вже майже заповнена. Залишилися тільки зарезервовані для нас місця в перших рядах і зразу ж таки почався концерт.

Хоч паризька публіка вже втретє побувала на концерті-попісі молодих українських талантів Студії М. Скалин-Старицького, то цим разом навіть вона мусіла признати, що учні нашого знаменитого педагога зробили колосальні поступи. Зокрема здивували чоловічі сили (Д. Ганяк, і В. Бідник), — далеко важчі до навчання й менше сміливі до виступів. А француз Андре Ожі, що після невдачі з різними своїми професорами знайшов у нашого маєстра бажаного вчителя, — то таки зачарував усю залю своїм гарним тенором та, зокрема, чудовим виконанням нашої пісні „Вівці мої, вівці". Усі дівчата, число яких збільшилося до п'яти (з Марійкою Тирпич), — виявили великі поступи так в інтерпретації та в опануванні матеріялу. (Д. Андрійшин і У. Чайківська), як і в голосовому відношенні та сценічній поставі (І. Зелена й Л. Вітошинська).

До успіху концерту вельми причинився гість з Канади — Зиновій Лавришин, який своєю молодістю й великою музикальністю не тільки дуже добре гармонізував із молодими учнями, але й як акомпаніятор був для них справжнім товаришем-супроводжувачем при фортепіяні. Ба що більше: своїми двома солями (Лисенко „Баркароля" на тему „Не хвастайсь козаче" та Завадського „Шумка - думка" й наддатком „Емпромтю" Г. Форе), — дав гарні, високомистецькі рямці програмі чим і засвідчив, що недаром дістав стипендію на студії в Европі.

Але найбільше захоплення та подиву для М. Старицького виявили гості з Бельгії й Англії, які хоч мали вже нагоду слухати декого з наших виконавців у Лондоні й Брюселі, — то не сподівалися, що виступи цілої школи будуть на такому високому рівні й що їм доведеться зворушитися цим молодим поколінням, яке чує в кіні, в радіо й телевізії, — чужі, безвартісні модні пісеньки „шансон", що зі справжнім співом не мають нігого спільного, й яким наш високої кляси оперовий співак передає стільки знання, техніки й що найважливіше: чару української пісні. Наші гості, подякувавши нам за цю милу „несподіванку", висловили жаль, що в їхніх країнах із численною українською еміґрацією, немає відповідних учителів співу, музики, малярства чи інших ділянок нашої культури.

Довго ще в кулюарах Плєєлю велися розмови на тему голосів, пісень, суконь, зачісок та взагалі вигляду наших виконавців, аж поки вони не повиходили з гардероби. Тоді почалися знайомлення й ґратуляції, при чому найбільше подяк дістали батьки й матері студентів за те, що правильно зрозуміли виховне значення мистецтва для своїх дітей.

С. Наумович

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

МОНТРЕАЛ, КАНАДА

В ПАМ'ЯТЬ ОСИПА ЧАЙКІВСЬКОГО

Осипа Чайківського знав я від малого хлопця. Народжений він в патріотичній родині 22 листопада 1901 року в селі Хмелівці Теребовельського повіту. Науку в гімназії в Бучачі змушений був перервати з причини першої світової війни. Ще в молодих літах, рвався до праці на народній ниві, за що нераз терпів неприємности від поліції.

Вислуживши в польському війську і повернувши до села, з цілою енерґією взявся до праці між своїм народом. Він був основником двох кооператив і молочарні в своєму селі, і село позбулося непотрібних визискувачів. Він був також основником читальні „Просвіта", яку громадяни села Хмелівки почали будувати, але укінчення будови цієї читальні не довелося йому бачити бо в 1928 році виеміґрував до Канади.

Якийсь час був в Мондері в Алберті у своїх кревних, потім переїхав до Торонта, де вступив до Взаємної Помочі, беручи участь в театральних виставах Українського Народного Дому при вулиці Ліппенкат.

В 1931 році переїхав до Монтреалу, де працював довший час як театральний режисер в православній громаді, яка приміщувалася при церкві св. Софії. Він був режисером і головою Стрілецької Громади, а також був основоположником Українського Національного Об'єднання. Там також був режисером і брав участь в театральних виставах. Крім цього він зорганізував Вз. Поміч, пізніше зорганізував Український Народний Союз 473 Відділ і був його фінансовим секретарем цілий час.

Завсіди був в УНО, був його головою 10 літ і містоголовою. Осип Чайківський був референтом часопису „Новий Шлях" в найтяжчих фінансових часах тоді, коли в Канаді була криза.

Праця та, та відданість українській нації, підорвали його здоров'я, бо 15 червня 1965 року перестало битися його трудяще серце.

В Монтреалі він оженився з красунею Марусею Біловус, яка була його щирою співробітницею. Оставив двоє дітей: старша донечка Володя укінчила МкҐіл університет з відзначенням і вчителює в Берклей університеті в Каліфорнії. Син Зенон вступає в сліди свого батька і перебирає 473 Відділ УНС, працює тимчасово в фабриці.

Нехай же тих кілька слів будуть нев'янучим вінком на його могилі, а канадська земля, нехай буде йому легкою.

С. К.

● **Підсекретар в справах добродійности Вілбур Дж. Коген** заявив, що в найблищих роках треба буде, правдоподібно, збільшити забезпечення на заплату лікарських гонорарів, яка виносить $3 місячно, і стільки ж вплачує за кожну особу уряд. Але це збільшення ставки потрібне буде десь аж за кілька років. Старші особи почнуть користати зі шпитальної опіки аж від 1-го липня 1966.

ПРЕЗИДЕНТ
УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ В ЕКЗИЛІ
Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ
в глибокому смутку подає до відома
Українському Громадянству,
що дня 4-го серпня 1965 року ю год. 6:20 вечора,
після тяжкої хвороби в шпиталі в Ню Йорку,
відійшов у Вічність

✝

сл. п. д-р інж. Євген
Кондратович ПРИХОДЬКО
Голова Представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради в США, відомий політичний і громадський діяч та зразковий громадянин.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Родині Покійного висловлюю глибоке співчуття.
Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ

ГОЛОВНА УПРАВА УКРАЇНСЬКОГО
НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНОГО СОЮЗУ В США
з глибоким смутком повідомляє,
що 4-го серпня 1965 року помер на 73-му році життя

☦

сл. п. д-р інж. Євген
Кондратович ПРИХОДЬКО
кол. Голова УНДС-у в США, та останньо Голова Головного Товариського Суду.

Родині Покійного, висловлюємо наше щире співчуття.
ГОЛОВНА УПРАВА

ПРЕДСТАВНИЦТВО ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ
УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ В США
ділиться сумною вісткою
з Українськими Організаціями і Громадянством,
що 4-го серпня 1965 р. о 6:20 веч., після довгої і тяжкої хвороби в шпиталі в Ню Йорку, помер

✝

сл. п. д-р інж. Євген
Кондратович ПРИХОДЬКО
Голова Представництва ВО УНРади в США, відомий політичний і громадський діяч та зразковий громадянин і патріот.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Родині Покійного висловлюємо своє сердечне співчуття.

☦

З великим сумом повідомляємо
Рідних, Приятелів, Знайомих та Українське Громадянство,
що 4-го серпня 1965 року о год. 6:20 вечора, після довгої і тяжкої хвороби, на 73-му році життя, помер в шпиталі в Ню Йорку
наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО, БРАТ І ДЯДЬКО
сл. п. д-р інж.
ЄВГЕН КОНДРАТОВИЧ ПРИХОДЬКО
Голова Представництва ВО УНРади в США, політичний і громадський діяч.

ПАНАХИДИ відбудуться в похоронному домі П. Яреми при 7-ій вул. в Ню Йорку у ЧЕТВЕР, 5-го серпня ц. р. о год. 8-ій веч. і у П'ЯТНИЦЮ 6-го серпня о год. 7:30 вечора.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ у Православній Катедрі св. Володимира при 82-ій вулиці в Ню Йорку, відбудуться в суботу, 7-го серпня, о год. 10-ій ранку.

ПОХОРОН на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж. в той же день в 1-ій год. по пол.

Дружина — д-р ТЕТЯНА ПРИХОДЬКО
Донька — МАРІЯНА і зять ЮРІЙ ЗАДОЯНІ
Брати — ВІКТОР і ОЛЕКСА ПРИХОДЬКИ
Племінник — ЄВГЕН ПРИХОДЬКО

ЛЕЙКСАЙД, ОГАЙО

ТЕНОР В. МЕЛЬНИЧИН НА ЛІТНІХ КОНЦЕРТАХ

Для кого слова: „Літні концерти в Лейксайд, Огайо" — дотепер не визначали нічого, хай прийме до відома, що йде мова про „гвізд мистецького сезону" цілої приозерної смуги ЗДА. Багатотисячна авдиторія курортників і любителів музики щорічно подивляє тут відомі симфонічні оркестри, хорові ансамблі та найкращих солістів.

Цього сезону в цій місцевості над озером Ірі виступлять симфонічні оркестри Толіда й Лейксайду, під диригентурою Вілліяма Гакера, а з солістів — Віліям Ворфілд (Метрополітен Опера), Кеті Гофман, Лявра Ґрін і наш земляк — тенор Василь Мельничин.

Концерт Мельничина відбудеться в понеділок, 16-го серпня ц. р., о год. 8-ій вечором. Програма охоплює твори Шуберта, Маєрбера, Пуччіні, Россіні, Вольфа й інших, а з українських композиторів — Січинського, Гнатишина та А. Рудницького.

Слід відмітити, що то вже втретє В. Мельничин виступає на цих літніх концертах, та ще від часу закінчення музичних студій в Італії (1958 р.) наш земляк концертує під фірмою „Комюніті Консертс енд Лекчирс Бюро".

В закінчення — к и т и ц я критик на виступи співака: „Він співає з артистичною здержаністю й супроводить духа лірики з дозою сміливої музикальности" (Вінніпеґ Тібюн); „Виїмково високий тенор гарної якости" (Вінер Цайтунґ); „Грандіозна інтерпретація" (Осерваторе Романо); „Один із найкращих американських ліричних виконавців" (Іль Темпо-Рим); „То був один із музичних вершків року" (Ріпортер — Індепенденс, Кензас).

О. Гайський

ЯНГСТАВН, ОГАЙО

НОВА ЦЕРКОВНО-ГРОМАДСЬКА СТАНИЦЯ

Церковне й громадське життя в Янгставні дуже гарно розвивається й ми в неділю, 20-го червня були свідками нового осягу нашої громади. Того дня вечором, при співучасті всіх організацій і великого числа парафіян, відбулося посвячення землі, під будову нової каплиці св. Анни й цілоденної парафіяльної школи при вулиці Курк і Ракун. Площа, на якій будується школа, є велика й гарна, бо лежить на розі двох вулиць й має великий природній ставок. Цю 33-акрову посілість закуплено за 90.000 дол. в 1960-ім році, за старанням місцезого пароха о. монсіньйора Лева Адам'яка й Церковного Комітету, і в цьому році приступлено до будови цілоденної парафіяльної школи й каплиці св. Анни. На тому місці парохія плянує, можливо скоро, збудувати величаву церкву, бо громада побільшилася й стало тісно в старій, хоч і просторій ,церкві.

Посвячення площі під будову каплиці й школи довершив о. парох монсіньйор Адам'як з асисті о. монс. Сильвестра Гладкого з сусіднього Воррену й сотрудника місцевої парафії о. Антона Радчука. Було багато гостей, американських священиків і цивільних визначних американців.

Гарно співав місцевий хор під диригентурою вчителя співу п. Антона Когута, що вже довгі літа працює жертвенно в Янгставні як дяк і диригент церковного хору, та як учитель церковної школи. Першу лопатку землі викинув о. монсіньйор Лев Адам'як, а потім зробили це всі священики й гості, на кінці місцеві парафіяни. Золоту лопатку одержала на власність п. Марія А. Соломон, бо вона зложила найбільшу жертзу під час цієї церемонії.

По посвяченню землі Комітет запросив всіх учасників того великого свята, на перекуску, а потім народ розбрився по великому парку й насолоджувався красою чудового літнього вечора, та обговорював біжучі справи. З очей кожного парафіянина промінювала радість і гордість з доконаного діла, бо до кінця цього року школа й каплиця мають бути вже зовсім викінчені.

Тішимося успіхами нашої Громади на церковному й громадському секторах і бажаємо дальших осягів, та дальшої жертвенної праці в згоді й братній любові.

І. Д.